

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

ROČNÍK XI.

Redaktoři: Plukovník gšt. Jiří Birula a
podplukovník gšt. František Pohunek.

ČÍSLO 3.

Major gšt. Josef F e t k a :

Ubytování, noční pochod a střetný boj.

Mapa 1:75.000 Nová Baňa, Nitra, Levice, Šurany.

Plán 1:25.000 Verebely (zmenšený), příloha 1.

Všeobecná situace.

Postup červených, kteří na počátku války nabyli převahy, byl zastaven zesílenými zajišťovacími jednotkami modrých, jež mají obsazenu všeob. čáru: ... Garam Szölös — pravý břeh Hronu až po Nagy Kálnu (v to) — trig. 163 (Kis Kálnu) — Bajka — Bars — Endréd — Nagy Fajkúrt ...

Modří, majíce v úmyslu protiofensivou, vedenou východně od Hronu, zatlačit červené na jih, vykládají v prostoru Nitra—Zbehy 6. divisi, která má za úkol:

a) jednak zesílit obranné postavení zajišťovacích jednotek hlavně ve směru silnice Nitra—Levice a tak zabránit dalšímu postupu červených na Nitru,

b) jednak — později — současně s předvídanou protiofensivou vedenou na východ od Hronu postupovati na západním jeho břehu.

Zvláštní situace.

1. 13. května vykládá 21. p. pluk na nádraží v Nitře takto:
v 10.10 hod. — I./21. prapor (jako první transport 6. div.),
ve 12 hod. — III./21. prapor (s ním velitelství pluku),
ve 14.25 hod. — II./21. prapor.

(Udané hodiny značí příjezd vlaku: technická, spojovací a pomocná rota byly rozděleny na jednotlivé transporty.)

2. Při příjezdu druhého vlaku ve 12 hod. hlásí veliteli p. pluku 21, který nezná všeobecnou situaci, uvedenou za I, důstojník štábu — ubytovatel divise:

a) že pluk má ještě téže noci odtáhnouti směrem k frontě, která je na Hronu; noc vyčká v Tormosu a Szt. Martonu (ve voj. barácích);

b) že I./21. prapor, který se vyložil jako první transport, je právě na pochodu do Tormosu; tam bude ubytováno také SV. pluku, technická, pomocná a spojovací rota; ostatní oba prapory budou v barácích v Szt. Martonu;

c) SV. 6. divise je umístěno v Nitře; velitel divise, který přijel před hodinou (v 11 hod.) autem do Nitry, nařídil, aby se velitel pluku k němu dostavil;

d) protiletadlová ochrana prostoru Nitra (mírové letiště), jak pozemní, tak vzdušná, zajištěna. Letecký poplach: houkání sirény;

e) rozdělil mapy.

P o z n á m k a .

Počasí: v noci na 13/V několik krátkých dosti vydatných dešťů.

Během 13/V celkem bez deště, občas slunečno. Polní cesty rozmoklé. Silnice celkem suché.

Slunce vychází ve 4.18 hod., zapadá v 19.36 hod.

Měsíc vychází v 7.31 hod., zapadá v 0.06 hod.

Lesy akátové, pro pěchotu dobře prostupné.

Jednotky s plnými počty, nálada dobrá. Únava po cestě, která u žádného transportu netrvala déle než 12 hod. vlakem, nepatrná.

Činnost velitele p. pluku 21.

Velitel p. pluku 21, který přijel do blízkosti bojiště, nezná dosud svého úkolu, který mu bude svěřen na bojišti, o němž také nemá zpráv — kromě snad kusých zpráv z novin. Ví jen, že:

a) v noci bude pochodovati pluk dále směrem k frontě, tedy na východ;

b) do té doby si může mužstvo odpočinouti v ubytovacích místech, jež jsou už připraveny a rozděleny ubytovatelem divise na části pluku;

c) může očekávati jen zasažení nepřátelského letectva;

d) I./21. prapor dostal již rozkaz k ubytování, ale za to bude nutno jej dát III./21. praporu, který se právě vykládá, a II./21. praporu, který přijede až ve 14.25 hod.;

e) má se dostaviti k veliteli divise.

To znamená, že velitel pluku:

1. musí vydati rozkaz k pochodu do ubytovacích míst těm jednotkám, které jej dosud nedostaly, a všem jednotkám pluku rozkaz pro ubytování, v němž musí zdůrazniti:

a) potřebu odpočinku (vyhnouti se zbytečnému unavování mužstva prohlídkami, není-li to nutno učiniti ze zvláštních důvodů, omeziti policejní a strážní službu na nejmenší míru, zakázati mužstvu zbytečné toulání a naříditi mu ulehnutí si a tak připravit se na noční pochod);

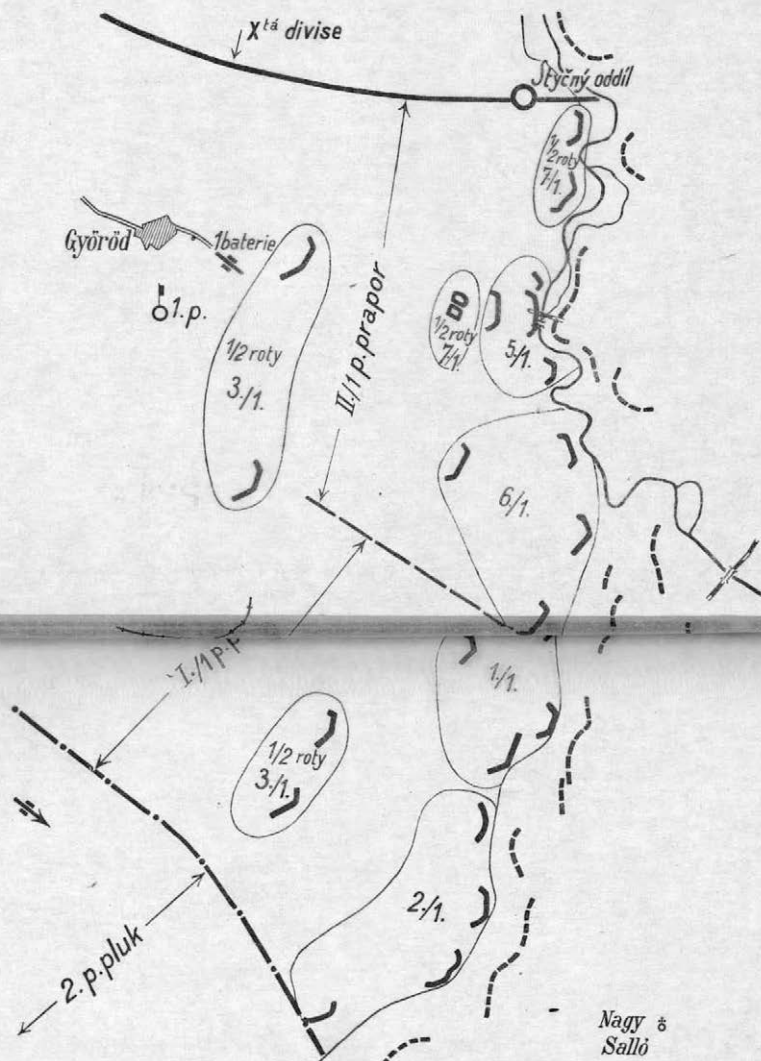
b) nutnost býti připraven po setmění k pochodu (vydati před setměním stravu, nakrmiti koně, naložiti vozy, připravit vše k rychlému odevzdání místností, zařídit rychlé a spolehlivé dodávání rozkazů);

c) nutnost brániti se proti zásahu nepřátelského letectva (jednak pasivní obranou, t. j. voliti vhodné tvary pro pochod do ubytovacích míst a omezit v nich cirkulaci, jednak aktivní obranou, t. j. postaviti v ubytovacích místech kulometry proti letadlům s hláskou službou).

2. Odebratise k veliteli divise do Nitry.

★

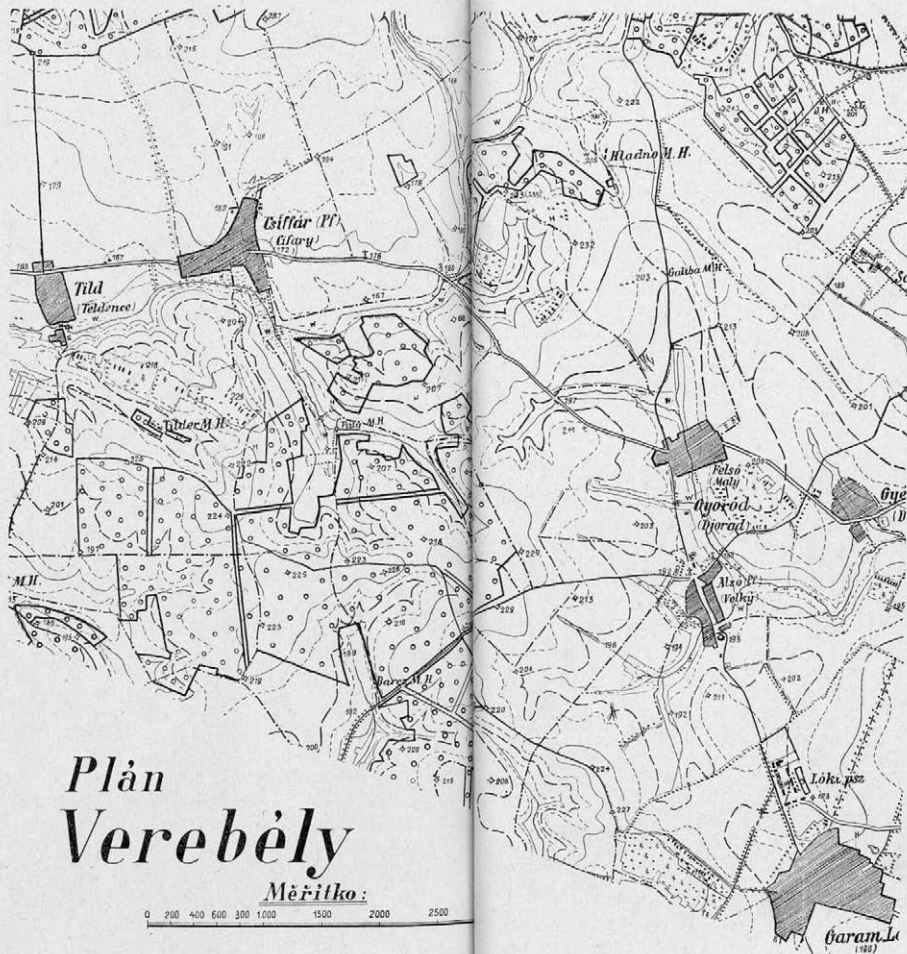
Proto vydá velitel pluku ústně veliteli III./21. praporu v přítomnosti pobočníka a všech důstojníků, velitelů jednotek, rozkaz, který bude pobočníkem později sepsán asi takto:

Legenda:

1. Silniční a železniční mosty dosud neporušené, připravené však k zničení (2 žen. družstva), jež zůstanou u mostu i po vystrídání.
2. Přes zničený most u Also Váradu si upravili červení přechod, který je však postřelován.
3. Ztráty p. pluku 1, který má jen 2 prapory, se kolísají v různých jeho jednotek od 10–12%; pluk je několik dní v boji, částečně je unaven.
4.) Obsazení asi 1 četou.
5.) Červené prvky.

K článku mjr. gšt. J. Fetyky: Ubytování, noční pochod a střetný boj.

K článku mjr. gšt. J. Fetyky: Ubytování, noční pochod a střetný boj

Cvičební liaty, roč. XI. (1932), čís. 3.

Pěší pluk 21.
Čj. /op.

SV., 13/V, 13 (třináct) hod.

Rozkaz čís. 1
pro ubytování po vyložení pluku.

- I. Pluk po vyložení se umístí takto:
 - a) SV. pluku, technická, pomocná a spojovací rota, tělesový trén a I./21. prapor v Tormosu,
 - b) II./21. a III./21. s bojovým a proviantním trénem v barácích Szt. Martonu. Ubytovací místnosti přidělí praporům velitel III./21. praporu. Při pochodu do těchto míst zaujmouti vhodnou sestavu proti pozorování nepřátelského letectva.
- II. Mužstvu poskytnouti odpočinek, aby se setměním mohl býti nastoupen další pochod.
- III. Bezpečnostní a policejní službu omezenou na nejmenší míru zařídí v Tormosu I./21. prapor, v Szt. Martonu III./21. prapor podle nařízení svých velitelů.
- IV. Tyto prapory zařídí obranu proti nepř. letectvu. Letecký poplach: houkání sirény v Nitře.
- V. Prapory po ubytování odešlou k SV. pluku spojky (cyklisty).
- VI. S tímto rozkazem se vydávají mapy podle rozdělovníku (není přiložen).
Dostanou: I./21., II./21., III./21. prap., pomocná, technická, spojovací rota, velitel trénu a šéflékař pluku.

Za správnost
pobočník mjr. Y.

Velitel pluku
plk. X.

Tento rozkaz bude na místě dodán veliteli III./21. praporu, I./21. praporu spojkou, která odjede do Tormosu, a II./21. praporu spojkou, která zůstane na nádraží do jeho příjezdu.

Velitel pluku po vydání ústního rozkazu odjede (buď na koni nebo s ubytovatelem divise v autu) na SV. divise. Poněvadž chce zůstat neustále ve styku s velitelstvím divise a chce, aby byl zpravován neustále o situaci, nařídí, aby za ním anebo s ním jel ordonanční důstojník, neboť zpravodajský důstojník v tu dobu je zaměstnán rozdělováním map.

1. pokračování námětu.

Velitel 21. p. pluku hlásil se ve 12.45 hod. u velitele divise; ten ho orientoval o všeobecné situaci (je udána v předchozím námětu) a oznámil mu úkol divise a svůj úmysl:

Divise má co nejdříve vystřídati jednotky 1. smíšené brig. od Marosfalvy na severu až po na jihu, aby bylo umožněno brzké uskupení této brigády v prostoru Nové Zámky.

Úmyslem velitele divise je vystřídati 21. p. plukem prvky 1. smíšené brigády, mající v moci přechody přes Hron u Kálny, a přehraditi jím, ve spojení na severu (u Marosfalvy) s jednotkami X. divise — silnici Levice—Nitra, nejkratší to cestu na Nitru, zatím co 12. p. brigáda vystřídá jednotky jižně odtud a p. pl. 22 umístiti v prostoru Vráble.

Aby mohl p. pluk 21 příští noci započítí vystřídání a aby jeho pochod unikl vzdušnému pozorování červených, přemístí se dnes v noci do Vráblí (Verebely) a Ohaje (Aha), kde se ubytuje.

Podrobné rozkazy pro vystřídání a obsazení obranného postavení budou vydány, jakmile budou zjištěny zprávy o situaci na frontě (důstojníci štábu byli již vysláni na frontu).

*

Úvahy velitele p. pluku 21. nebo jeho rozkazy za předpokladu, že velitel divise jej propustil ve 13.15 hod. a on dosáhl svého SV. (Tormos) ve 13.45 hod.

Veliteli pluku — po odchodu z velitelství divise — je známa — ovšem velmi povšechně — celková situace a úloha pluku v nejbližších dnech; mimo to dostal rozkaz přemístiti se dnešní noci pochodem do Vráblí a Ohaje.

To znamená, že může již po cestě z Nitry do Tormos (svého SV.) uvažovati:

- o ubytování ve Vráblích a Ohaji — o jeho přípravě a zajištění,
- o nočním pochodu — o jeho přípravě a zajištění.

Ubytování.

1. Nejprve si musí uvědomiti, jak rozdělí přidělená místa ubytování mezi jednotky svého pluku. Prozatím z nedostatku jiných údajů (které však může získati dotazem u civilního obyvatelstva v Tormosu) je odkázán na mapu, která mu naznačuje, že Ohaj je vesnice nevelkých rozměrů, zatím co Vráble je rozložitá osada; tedy: 1 prapor do Ohaje, zbytek pluku do Vráblí.

Na rozhodnutí, který z praporů umístí velitel pluku v Ohaji, bude míti vliv vedle dosavadního ubytování také otázka rázu morálního (kázně); velitel pluku bude se snažit použití každé vhodné příležitosti, aby svou přítomností uplatňoval vliv na disciplínu a morálku svých podřízených, a proto bude dbáti toho — poněvadž zřídka kdy možno umístiti celý pluk do jedné osady — aby byl ubytován střídavě se svými prapory. A poněvadž v Tormosu bude ubytován toho dne s I./21. praporem, bude chtít být ve Vráblích pohromadě zase s II./21. a III./21. prapory, zvláště když tomuto požadavku nijak neodporuje nynější rozložení pluku.

2. Dále bude nutno pomýšleti na okamžité vyslání ubytovatelů, aby mohli připravit ubytování, a to co možná ještě za dne, aby jednotky, přicházející do nových ubytovacích míst, byly ihned a bez dlouhého čekání ubytovány, jednak proto, aby jim mohl býti poskytnut co nejdříve odpočinek, jednak proto, že přijdou již k ránu a je tedy třeba je ukrýti pod střechy před možným leteckým pozorováním, a konečně proto, že dlouhé čekání snižuje morálku a zbytečně jitrí mysl jednotky, zvláště je-li vydána nepohodlí a dešti, který možno očekávati vzhledem na nestálé počasí.

A uvědomí-li si k tomu velitel pluku:

že vzdálenost Nitra—Vráble měří asi 20 km, což značí 5 hodin pochodu, a že ubytovatelé nemohou se dříve shromáždit než před 15. hodinou, což znamená, že by mohli do Vráblí dojíti teprve kolem 20. hodiny, tedy jen asi $\frac{1}{2}$ hodiny před setměním, a

že po 5hodinovém pochodu budou unaveni, je mu jasné, že se musí postarati o dopravní prostředky, které by umožnily rychlejší přesun ubytovatelů.

Zato nebude určovati:

ani počet ubytovatelů ani jejich úlohu, protože vše je obsaženo v předpise (G-V, čl. 184—187),

ani zajištění za ubytování, k němuž vydá rozkaz, až bude podrobněji znáti situaci, a které se provede stejně až s příchodem jednotek.

Můžeme tedy předpokládati, že velitel pluku ihned, jakmile přijde do Tormosu, vydá (nařídí vydání) tyto rozkazy:

1. Ve 13.50 hod. dá zavolat spojku kpt. X, jehož určí velitelem ubytovatelů pluku.

2. Velitelům I. a III. praporu, pomocné technické a spojovací rotě ve 13.55 hod. písemně:

„Vyšlete ihned ubytovatele k SV. pluku, odkud budou pod velením kpt. X. odesláni do příštího ubytovacího místa.“

Z rozkazu pobočník
mjr. Y.

(Rozkaz bude odeslán do Szt. Martonu cyklistou, poněvadž telefonního spojení není; jednak nebylo času k jeho vystavení, jednak se za podobné situace telefonní linka nestaví.)

3. Veliteli II./21. praporu:

„Odešlete ihned po vložení ubytovatele k SV. pluku do Tormosu. Jinak zůstává v platnosti rozkaz čís. 1.

SV. pluku 13/V ve 13.57 hod.“

Z rozkazu pobočník
mjr. Y.

(Tento rozkaz bude odevzdán cyklistou na nádraží v Nitře spoje, která tam čeká na velitele II./21. praporu s rozkazem čís. 1.)

Zatím nařídil velitel pluku ústně:

2. pobočníku, aby se postaral o dopravní prostředky pro ubytovatele buď tím, že požádá o nákladní auta (2) u vel. divise (nebo posádky) v Nitře anebo rekvisicí povozů,

veliteli ubytovatelů, kpt. X., který se zatím dostavil:

„Pluk se přemístí dnes v noci do Vráblí a Ohaje, kde se ubytuje. Připravte ubytování pro I./21. prapor v Ohaji, pro zbytek pluku ve Vráblích, kde bude také SV. pluku. Příchod pluku bude očekáván u křižovatky silnic (most) 400 m na sever od Vráblí od 2 hodin.

Ubytovatelé dostali rozkaz shromáždit se ihned zde u SV. pluku, mimo ubytovatele II./21. praporu, kteří přijdou později a budou odesláni přímo do Vráblí.

Pro přemístění disponujete auty (vozy), která budou dodána do 15 hodin.

Odchod ihned po skončení příprav.“

Je zřejmé, kdyby velitel pluku byl pamatoval na soustředění ubytovatelů již před odchodem k SV. divise, kdy sice nevěděl, kam se pluk přemístí, ale věděl, že se bude přemísťovat, byli by bývali mohli alespoň ubytovatelé I. a III. praporu, pomocné, technické a spojovací rotý vyrazit již o hodinu dříve, počítáme-li, že v našem případě budou moci nejdříve, jak již bylo řečeno, odjet v 15 hodin.

Noční pochod.

Po odeslání ubytovatelů přemýšlí velitel pluku o provedení nočního pochodu, na nějž byli podřízeni velitelé již upozorněni rozkazem čís. 1; tím se velitel pluku zajistil, že jednotky vyřídí své denní potřeby (hlavně zásobování potravinami) ještě před večerem a že za setmění pluk bude připraven k odchodu.

Poněvadž si velitel pluku uvědomuje, že tma noci omezuje výhled a znesnadňuje tím orientaci a je příčinou únavy a může být příčinou překvapení, bude se snažit vhodnými nařízeními čelit možné desorientaci a překvapení a zmírnit co možná únavu.

Desorientaci v noci čelíme tím, když:
u každého proudu určíme vedoucího důstojníka,
vytyčíme pochodovou dráhu.

V našem případě bude jí silnice z Nitry do Vráblí, které bude použito celým plukem, a poněvadž v celém jejím průběhu není křižovatek, jež by mohly pochoduující jednotky svést s cesty, není třeba zvláštního vytyčení pochodové dráhy, které — v opačném případě — by se provedlo tím, že by se na křižovatky postavily buď spojky (nejlépe jízdní patrači), nebo by se označily bílými (papír, vápno atp.) nebo světelnými ukazovateli.

Únava je způsobena již pochodem v noci sama sebou tím, že voják nevidí; to má za následek, že klopýtá přes kameny, vráží do svého předchůdce atd., a je zvyšována ještě nutkáním k spánku a různými překážkami, jež se teprve musí odstraňovati z cesty (zatarasení cest) nebo nesprávným uspořádáním proudů, zařadí-li se do jednoho proudu prvky, mající různý pochodový ruch.

V našem případě nemusíme se báti přílišné tmy do půlnoci, do kdy bude svítiti měsíc (proto třeba vyraziti ihned po setmění, abychom této doby co nejvíce využili); zato po půlnoci — kdy se nutkání k spánku zvyšuje — měsíc zajde. Proto obáváme-li se, že by při zastávkách část mužstva usnula, takže by zaspala odchod a zůstala na místě a že pozdrácí ve tmě a v rozespalosti část svého výstroje a výzbroje (často se odkládá nepohodlné a těžké střelivo), budeme se snažit po půlnoci konati časté, za to však krátké přestávky, jež by sice dopřály mužstvu odpočinku, ale znemožnily mu upadnouti do hlubšího spánku.

Mimo to všichni velitelé, hlavně velitelé malých jednotek, musí při nastoupení k dalšímu pochodu, které bude trvati déle než za pochodu ve dne (což si musí uvědomiti hlavně vedoucí důstojník a musí delší dobu vyčkat, aby se proud neroztrhl), důkladně prohlédnouti místa, kde se odpočívalo. To je věc výcviku.

Překážek na silnici, po které musí také pochodovati ubytovatelé, kteří by je odstranili, pravděpodobně nebude; nicméně velitel pluku vyšle předvoj, jehož jedním úkolem bude odstraňovati překážky z cesty.

Konečně bude velitel dbáti, aby se do pochodového proudu nedostaly prvky různého ruchu, a proto všechny trény zařadí na konec.

Překvapení nám může způsobiti nepřítel, ale poněvadž cíl pochodu: Vráble je vzdálen přibližně 17 km od nepřátelské fronty, bude jeho zasažení omezeno jen na případnou činnost jeho letectva, které by mohlo míti za úkol kontrolovati pohyb jednotek po tak důležité komunikaci, jako je silnice Nitra—Vráble. Mohlo by osvětlovací raketou osvětliti pochoduující proud, který by pak bombardovalo. Aby se zamezila panika, která — jak historie minulé války dokazuje — při nepřátelských leteckých náletech a zvláště v noci často nastane, je nutno stanovit ještě před odchodem každé jednotce, jak se rozvinouti a na kterou stranu silnice. Konečně je nutno zvláštní péči věnovati zvířatům, která v noci za leteckého poplachu mohou způsobiti svou plachostí velkou paniku. Proto budou vozkové kráčet vedle koní. Dále se rozumí samo sebou, že je třeba se vyhnouti všemu, co by mohlo vyhledávání proudu nepřátelskému letectvu usnadniti; proto je zakázáno rozsvěcovat světla, kouřit atp.

Konečně překvapení by mohlo nastati, kdyby se objevila nějaká — třeba i vlastní a třeba i jen malá hlídka — v blízkosti pochoduujícího proudu; aby nebylo při takové náhodě nutno se zastaviti a sestavovati teprve hlídku, jež by se přesvědčila o totožnosti lidí, kteří se ze tmy vynořili, bude výhodné, když vedoucí důstojník bude míti k dispozici již připravené hlídky, jež budou kráčet v čele proudu a v podobném případě se vyšlou na průzkum. A abychom se vyhnuli jakémukoli zbytečnému zastavování hlavních sil pluku, což také unaví jednotku, zvláště opakuje-li se to častěji, bude dobře — i když neočekáváme žádného nebezpečí od nepřátelské péchoty — vysunouti předvoj — nemusí býti silnější než 1 pěší rota, jíž přidělíme četu zákopníků — který by mohl odstraniti překážky, kdyby se cestou na ně přišlo.

Takto jsme zhruba vyřešili již také sestavu proudu. Do čela dáme I./21. prapor, který potom odbočí na Ohaj; za ním bude pochodovati spojovací, technická a pomocná rota, pak II./21. a III./21. prapor a konečně sloučený trén s bojovým a proviantním trénem I./21. praporu v čele. I./21. prapor vyšle předvoj a III./21. prapor dá pochodovati 1 četu za trénem, jako zadní voj, spíše z důvodů disciplinárních a kontrolních než zajišťovacích.

Průchodištěm bude křižovatka cest 700 m východně od Tormos. Poněvadž je třeba vytáhnouti hned za setmění a poněvadž den se končí asi 1 hod. po západu slunce (19.36 hod.), tedy asi v 20.30 hod., a počítáme-li nějakou dobu na seřadění a na pochod k průchodišti (hlavně ze Szt. Martonu) může čelo proudu projíti průchodištěm asi v 21.15 hod. Obáváme-li se, že by mohlo při zařadování do pochodového proudu dojít k vážnutí pochodu, uložíme jednomu důstojníku uspořádáním proudu na průchodišti samém.

Jde ještě o to, jak vyřešiti zajištění pluku za ubytování. Vedle pořádkové služby a protiletadlové obrany nebude třeba zvláštního zajištění, nebude-li to vyžadovati situace, která se do příchodu pluku do Vráblí může změnit. Přes to, abychom byli opatrnější, postavíme na silnici z Vráblí do Kálny polní stráž, která bude míti za úkol sledovati pohyb od fronty na silnici a v okolním terénu. Podobně může I./21. prapor postavit 1 polní stráž na kotě 165. sv. od Ohaje. Také bychom mohli připravit překážky (barikády) proti obrněným autům a vyhledati kryty (sklepy) proti dalekonosnému dělostřelectvu nebo leteckému bombardování. To však bude starostí velitelů jednotek, až přijdou na místo, tak jako vyhledání posic pro přímou obranu ubytovacího prostoru v čas potřeby. Proto by mohl vypadati rozkaz, který by byl vydán pro noční pochod, takto:

Pěší pluk 21.

Čj. /op.

SV., 13/V, 15.30 (patnáct třicet) hod.

Rozkaz č. 2

pro noční pochody 13. na 14. května.

1. Pluk se přemístí nočním pochodem po silnici Nagy Lapas do Vráblí a Ohaje, kde se ubytuje, a to I./21. v Ohaji, zbytek pluku ve Vráblích.

2. Pochodový proud bude sestaven v tomto pořadí: I./21. prapor, SV. pluk, spojovací, technická rota, II./21. prap., III./21. prapor, pomocná rota, sloučený bojový, proviantní a tělesový trén pod velením škpt. X. v čele s bojovým a proviantním trénem I./21. praporu.

3. Průchodiště: křižovatka polní cesty se silnicí 700 m vých. od Tormosů.

4. Průchodištěm projde čelo:

proudu z Tormosu (I./21. prap., SV. pluku, spojovací a technická rota) v 21.15 hod., proudy ze Szt. Martonu (III./21. a II./21. prapor) v 21.25 hod.

Pak se zařadí do proudu trény.

Uspořádat proud u průchodiště ukládám kpt. N.

5. Zajištění za pochodu:

I./21. prapor vyše 500 m před proudem 1 pěší rotu.

III./21. prapor určí 1 pěší četou pod vedením důstojníka, která pochoduje za trémem jako zadní voj.

Kdyby zahájilo nepř. dělostřelectvo palbu, nebo za leteckého náletu jsou rotý připraveny rozvinouti se blízko silnice po obou stranách podle rozkazu svých vel. praporů.

6. Ubytování.

Ubytovatelé očekávají pluk od 2 hodin 14/V u křižovatky silnic (most) 400 m na ssz. od Vráblí, kde odbočí I./21. prapor do Ohaje.

7. Zajištění za ubytování.

a) Pořádkovou službu ve Vráblich zařídí II./21. prapor, který vyše na křižovatku polní cesty se silnicí 500 m v. od lihovaru stráž v síle 1 družstva pod velením důstojníka, která uzavřením silnice chrání ubytování a zadrží všechny podezřelé osoby; I./21. prapor se v Ohaji zajistí polní stráží na kotě 165.

b) Ihned za svitání bude zřízena v obou ubytovacích místech protiletadlová obrana těžkými kulomety praporů určených k posádkové službě (3 družstva pro prapor).

8. Spojení.

a) Za pochodu pochoduji spojky praporů a trénů s SV. pluku, které jde v čele proudu I./21. praporu.

b) Za ubytování vyše k SV. pluku, které zůstane ve Vráblich, spojky I./21. prapor: 1 cyklistu a 1 jezdce.

9. V příložené obálce se vydává zvolání a ohlas.

Dostanou: všechny prapory, pomocná, technická, spojovací rota, šéflékař, prov. důst. k provedení a vel. div. jako hlášení.

Za správnost
pobočník mjr. Y.

Velitel pluku
plk. X.

2. pokračování námětu.

V 16 hod. dostal velitel pluku:

1. Osobní a tajné směrnice čís. 1, v nichž byl obsažen úkol a úmysl velitele divise, který je veliteli p. pluku 21. znám z rozhovoru s ním; mimo to stanoví směrnice, že p. pluk 21. vystřídá jednotky 1. smíšené brigády v pásmu ohraničeném:

a) na severu: jižní okraj Marosfalvy (spojení s X. divisi) — J. H. 1200 m s. od Pusztý Sándorhalmy (mimo) — kota 179 (ssz. od Hladna M. H.),

b) na jihu: Bajka (v to) — 218 (jz. od Garam—Löku—Barcze mjr. (v to).

Vystřídání má býti započata v noci se 14. na 15. května podle dohody s vel. 1. pluku, jehož SV. jest v Alsó Györödu.

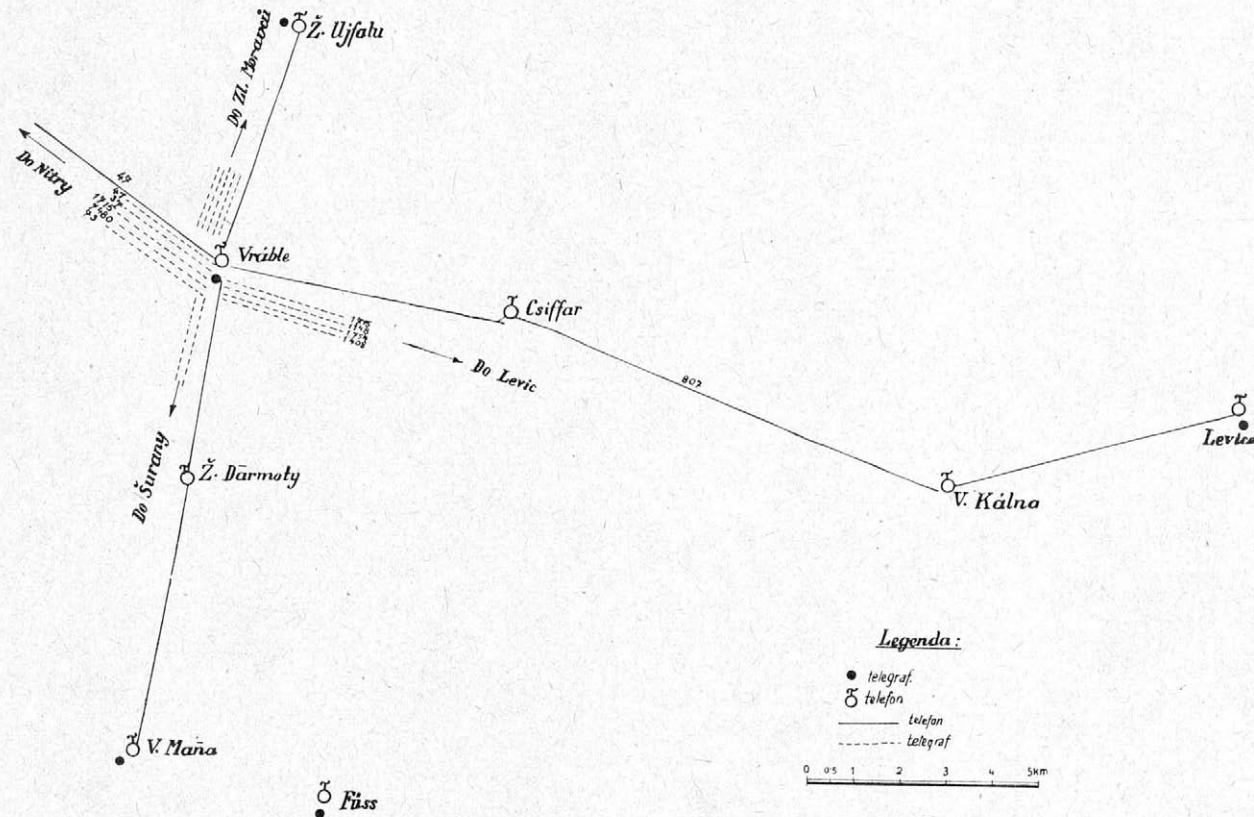
2. Náčrt sestavy p. pluku 1 (viz náčrt 1).

3. Přehled zpráv, které oznamují, že červený před frontou p. pluku 1. byl po celou noc na 13/V a celý den klidný, kromě menších pěších a hlavně dělostřeleckých akcí, zvláště u přechodu přes Hron u Kálny. 12/V k večeru bylo pozorovati menší pohyby v Levicích a v Alsó Váradu (hlavně u mostu).

4. Náčrt státní spoj. sítě (viz přílohu 2) s podotčením, že ihned, jakmile telegrafní rota bude vyložena, zřídí ve Vráblich spojovací ústřednu divise (během dopoledne 14/V).

Státní spojovací síť.

Příloha 2.

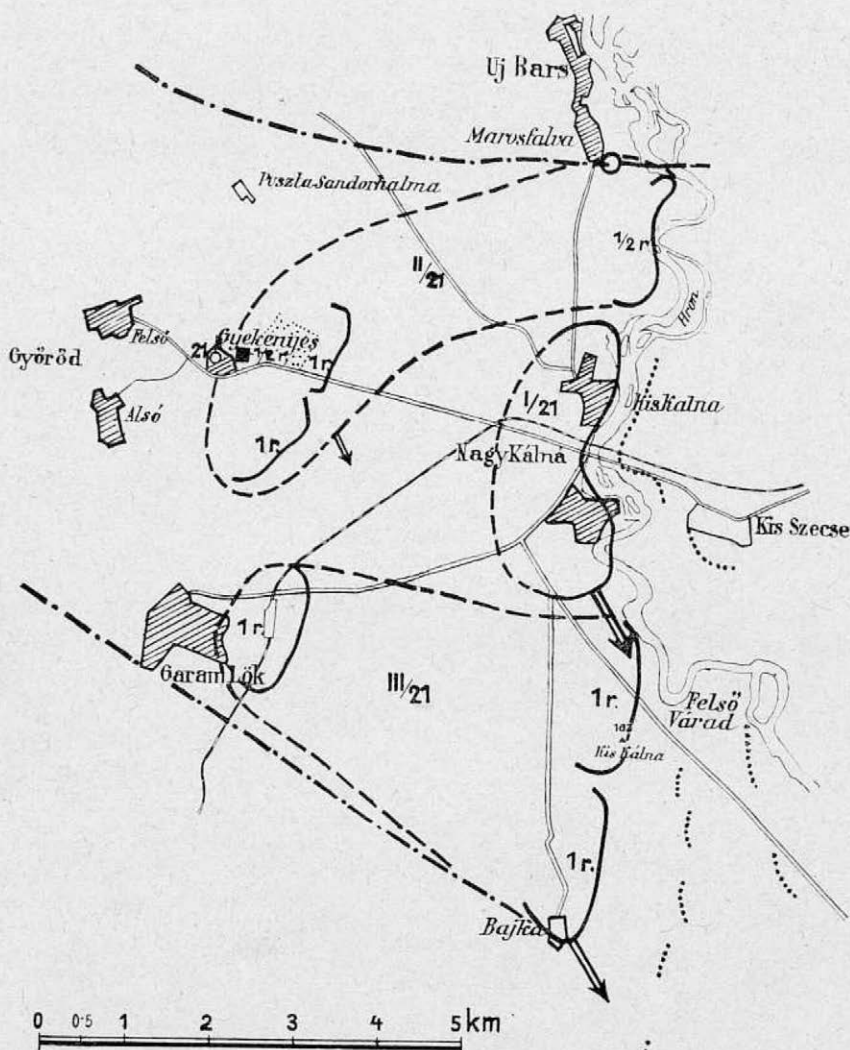

K článku mjr. gšt. J. F e t k y: Ubytování, noční pochod a střetný boj.

Cvičební listy, roč. XI. (1932), čís. 3.

Sestava p. pluku 1.

Náčrt 1.

Legenda.

Důležitost obranného postavení u Kálma je zdůrazněna tím, že obrana mostu a okolí je svěřena jednomu praporu (I./21.); proti možnému obchvatu obranného postavení u Kálmy z jihu, kde nepřítel je již na západním břehu Hronu, je postaven III./21. prapor učeněný do hloubky a skoro celý II./21. prapor, který je v druhém sledu u Gyékényes.

Z této obranné sestavy možno snadno přejíti v útočnou sestavu pro postup směrem k jihu nebo k jihovýchodu (na záp. břehu Hronu) tím, že by v 1. sledu postupovaly 2 prapory, a to I./21. po západním břehu Hronu a III./21. prapor západně od něho, v 2. sledu pak II./21. prapor.

Je možné, že se tato sestava, utvořená jen v hrubých rysech podle mapy — kterou se bohužel i my musíme spokojiti — snad změní podle výsledků obhlídky terénu, která bude velitelem pluku příštího dne provedena.

V 18 hodin dostal všeob. rozkaz divise k ubytování vyložených jednotek divise, z něhož se dověděl, že během noci budou ještě posunuty 2 prapory p. pluku 23, jeden do Nemespannu, druhý do M. Citýně, SPO. do V. Kýru a II./6. děl. oddíl do Kalasze — ostatní pak jednotky vyložené za večera nebo v noci zůstanou v prostoru Nitry.

S tímto rozkazem se vrátil ordonanční důstojník k pluku.

*

Posouzení situace velitelem pluku a event. nařízení z ní vyplývající:

1. Velitel pluku má z přehledu zpráv o nepříteli a ze sestavy jednotek p. pluku 1. dojem, že nařízení týkající se zajištění, obsažená v dřívějších rozkazech, jsou dostatečná — že tedy nemusí nic měnit na rozkaze pro noční pochod.

2. Osobní a tajná směrnice mu udává jeho budoucí úkol: vystřídání části jednotek p. pluku 1., které má započítí příští noci podle dohody s velitelem p. pluku 1., jehož SV. je v A. Györödu.

Do příští noci však je více než 24 hodin času a situace, kterou zvěděl od vel. divise, se může změnit, neboť za tu dobu nepřítel může něco podniknouti. Je tedy třeba býti neustále ve styku s velitelem p. pluku 1. To může učiniti dvojím způsobem:

a) buď se dá zapojiti na státní telefonní linku, ale již do příštího ubytovacího místa Vráblí; bude dobře, když tato stanice bude existovati ještě před příchodem vel. pluku do Vráblí, poněvadž tak bude mít ihned po svém příchodu spojení s velitelstvím divise i s velitelem p. pluku 1.;

b) nebo vyšle do A. Györödu zprávo dajského důstojníka, který mu bude podávati neustále zprávy.

Pravděpodobně využije obou pojití, aby dodání zpráv bylo naprosto jisté.

Proto nařídí:

zprávo dajskému důstojníkovi, aby se ihned odebral do A. Györödu k veliteli p. pluku 1., jehož informuje o zařízeních velitele p. pluku 21. a od něhož bude zasílati zprávy do Vráblí (od 2 hod. 14/V) telefonicky, a kdyby toto spojení bylo přerušeno, po spojkách; proto dostane s sebou 2 jezce a 1 cyklistu.

veliteli spojovací rotý, aby vyslal ihned telefonní družstvo (pod velením důstojníka nebo rotmistra) do Vráblí, kde se bude hlásiti u velitele obyvatelů, které zařídí telefonní spojení SV. pluku jednak se SV. divise (Nitra), jednak se SV. p. pluku 1. (A. Györöd).

3. Aby pluk mohl započítí vystřídání příští noci, je třeba, aby se velitel pluku hned příštího dne zrána:

a) domluvil s velitelem p. pluku 1. a

b) provedl obhlídku terénu.

*

Avšak aby pro splnění těchto dvou požadavků měl věcný podklad, musí si zhruba představit:

a) jak bude vypadati sestava jeho pluku na Hronu po vystřídání p. pluku 1. a

b) jak provede toto vystřídání.

K uskupení pluku na Hronu jej povedou tři hlediska :

důležitost přechodu u Kálny a důležitost směru podél silnice na Vráble,

dosavadní sestava p. pl. 1. (event. pozemní práce), od níž snad později, až pozná úsek, úplně upustí,

možnost ze sestavy zaujaté pro obranu přejíti do sestavy útočné, aby se tak mohl připojit k postupu, který bude později prováděn východně od Hronu.

Těmto předpokladům by mohla odpovídati přibližně sestava pluku, vyznačená na přiložené oleatě 1.

Dále si musí uvědomiti, jakým způsobem provede vystřídání. Je mu jasno, že není možno je provést za jednu noc vzhledem na vzdálenost a pak na uchování tajemství, a to ho nutí, aby všechny pohyby prováděl jen za noci. Proto bude chtít nejprve první noc přivést pluky až do prostoru Györöd a vystřídati jen jednotky u Gyékényesu a Garam Löku; druhou noc pak dokončiti vystřídání — neboli:

Ve dne 14/V po domluvě s velitelem p. pl. 1. provést obhlídku umístění druhého sledu a ubytování pluku v prostoru Györöd.

V noci se 14. na 15. května provést vystřídání druhého sledu p. pluku 1. a přesunouti pluk do prostoru Györöd.

Ve dne 15/V provést obhlídku umístění prvního sledu (podrobně obhlídku velitelů praporů).

V noci s 15. na 16. května dokončiti vystřídání v celém úseku.

Nyní je nutno určit jednotky, které provedou obsazení podle vypracovaného plánu.

Vychází-li ze sestavy, kterou zaujme v ubytovacím prostoru Vráble, budou při pochodu na Kálnu vpředu II./21. a III./21. prapory, ubytované ve Vráblích, a za nimi pak I./21. prapor. Proto obsadí první noc čelní prapor, t. j. II./21., posici u Gyékényesu, III./21. prapor u Garam Löku (zbytek v Garam Löku) a I./21. prapor zůstane ve F. Györödu. Velitel posledního praporu — poněvadž jeho úloha je jen se ubytovati — nemusí se osobně zúčastniti obhlídky terénu 14/V (bude mít dosti času až příští den) a tím velitel pluku má zástupce po dobu své nepřítomnosti dne 14/V.

Velitel pluku vezme tedy s sebou na obhlídku dne 14/V svého pobočníka, velitele spojovací a technické roty a velitele II./21. a III./21. praporu.

Odchod z Vráblí stanoví na 9. hodinu, aby svým podřízeným a sobě poskytl po nočním pochodu nejnutnější odpočinek.

Toto své rozhodnutí, všeobecnou situaci a příští úkol pluku by chtěl velitel pluku oznámiti ještě před odchodem do Vráblí svým podřízeným, a poněvadž chce, aby se to uchovalo v tajnosti, nebude vydávati žádný písemný dokument (rozkaz), nýbrž zavolá si je a ústně jim vyloží situaci a dá nařízení pro obhlídku.

Aby jim však poskytl dostatečný odpočinek po cestě vlakem a čas k přípravě na noční pochod, nařídí jim sraz teprve k večeru před odchodem — je možné že až na průchodišti pro velitele praporů; důstojníkům, kteří jsou v blízkosti SV. pluku, oznámil situaci již v Tormosu.

V 18 hodin přišel „Všeobecný operační rozkaz divise“ k ubytování jednotek divise po vyložení, jímž velitel pluku je orientován o sousedech.

Upozornění redakce Cvičebních listů.

Redakce Cvičebních listů snažíc se prospěti co nejvíce svým čtenářům usnadněním studia taktiky různých druhů zbraní a přispěti tím k lepšímu vzájemnému jich poznání, z něhož plyne i větší vzájemná důvěra, hodlá soustavně přinášeti náměty a aplikační cvičení z taktiky hlavně menších jednotek různých zbraní.

Aby se obsah Cvičebních listů co nejvíce oživil a odpovídal skutečným potřebám našeho velitelského sboru, obrací se redakce k širokému kruhu našich důstojníků se žádostí, aby co nejvíce přispívali do této části Vojenských rozhledů.

Vítány jsou jednak práce prováděné na našich učilištích a zejména pak u vojskových těles na plánu nebo v terénu, které mnohdy po důkladných přípravách a diskusích zůstanou známy jen úzkému kruhu účastníků, ač by jejich výsledky jistě byly na prospěch širšímu velitelskému sboru. Rovněž jsou vítána zpracování různých taktických situací, vyskytnuvších se při závěrečných cvičeních.

Aby byla práce náležitě usměrněna, žádá redakce přispívatele, aby pokud možno dbali těchto pokynů:

a) Budťež voleny především náměty v rámci setniny, praporu (oddílu), pluku nebo nejvyšší skupiny různých zbraní nepřesahující rámec zesíleného pěšího pluku.

b) Řešení námětu (rozprava) buď naprosto konkrétní; provedení úkolu námětem vytčeného buď podrobně propracováno jak po stránce taktické, tak po stránce technické (materiální) neb aspoň po jedné z těchto stránek; poučení, vyplývající z řešení dané situace buď náležitě vyzdvíženo. (Vede-li daný námět k řešení celého sboru otázek, z nichž každá samá o sobě je složitá, je výhodnější obrátiti veškerou pozornost na jednu otázku v jednom článku a věnovati otázce další článek jiný.)

c) Vítána jsou především řešení otázek, které nejsou dosud úplně jasné (vedou k různému nazírání nebo k odlišným výkladům), nebo jejichž provádění naráží v praxi na velké obtíže.

d) Cvičební listy se ovšem neuzavírají ani námětům v rámci vyšších jednotek a smíšených oddílů, a to i jednotek jiného složení než jaké mají v naší armádě.

Uveřejněné práce budou autoru honorovány.

Redakce přijme s povděkem od svých příznivců dobré návrhy a rady, jak nejlépe a v čem posloužit co nejširšímu okruhu čtenářů.

Redakce.